Inleiding

Inleiding Bredase begroting 2027

Breda in perspectief
Breda durft vooruit te kijken. Deze begroting vertaalt de ambities uit het bestuursakkoord ‘Breda Durft, Breda Doet’ naar concrete keuzes, investeringen en resultaten voor 2027. Niet alles kan tegelijk. Juist daarom kiezen we bewust voor wat Breda sterker maakt: we investeren waar de maatschappelijke meerwaarde het grootst is en boeken resultaten die inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners daadwerkelijk ervaren.

Breda staat aan de vooravond van een grote schaalsprong. De stad groeit en ontwikkelt zich tot een nog aantrekkelijkere plek om te wonen, werken, leren, ondernemen en ontmoeten. Die groei gaat voor ons niet alleen over aantallen woningen of extra vierkante meters. Groei krijgt pas betekenis als zij leidt tot een hogere kwaliteit van leven. Daarom werken we aan nieuwe buurten, maar ook aan groen, bereikbaarheid, scholen, sportvoorzieningen, cultuur, zorg, energie en ruimte voor ondernemerschap.

Onze koers rust op 3 samenhangende opgaven. Breda Groeit door ruimte te maken voor wonen, werken, voorzieningen en bereikbaarheid. Breda Bruist door cultuur, erfgoed, sport, evenementen, innovatie en de binnenstad te versterken. Breda Verbindt door te werken aan veiligheid, kansengelijkheid, gezondheid en een sterke sociale basis. Zo bereiden we onze stad, dorpen en wijken voor op de toekomst, maar zorgen we ook voor resultaten die vandaag al verschil maken.

De omstandigheden waarin we dat doen zijn complex. Woningnood, druk op zorg en ondersteuning, schaarse ruimte, netcongestie en economische onzekerheid vragen om scherpe keuzes. Ook klimaatverandering, technologische ontwikkelingen en geopolitieke spanningen hebben invloed op onze stad. Ze raken onze leefomgeving, economie, veiligheid en weerbaarheid.

Juist daarom wachten we niet af. We durven te versnellen waar dat verantwoord kan, investeren gericht en zoeken actief de samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, de regio, de provincie en het Rijk. Daarbij blijven we realistisch over wat uitvoerbaar en betaalbaar is, maar verliezen we onze ambities niet uit het oog. Zo bouwen we gericht aan een groeiend, bruisend en verbonden Breda.

Financiële positie
Deze begroting slecht een financiële barrière. Voor het eerst in de geschiedenis van Breda gaat de begroting door de grens van 1 miljard euro. Dit toont de stevige groei die we als 9e stad van het land doormaken en de grote verantwoordelijkheid van de gemeente.

Ambities realiseren vraagt om financiële degelijkheid. We investeren in de groei, bereikbaarheid, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid van Breda binnen een solide financieel kader. Het bestuursakkoord gaat uit van een sluitend meerjarenperspectief, voldoende ruimte in de algemene reserve en een weerstandsratio van ten minste 1,4. We zijn een stad die doet, maar ook een stad die durft. Onze ambities om de stad te laten groeien vragen een hoger investeringsvolume voor 2027. We durven deze te verhogen tot € 107 miljoen om noodzakelijke investeringen in de stad, dorpen en wijken mogelijk te maken.

In 2027 kiezen we ervoor om middelen in te zetten waar de maatschappelijke waarde het grootst is, plannen realistisch en houden rekening met risico’s in grote gebiedsontwikkelingen en andere langlopende investeringen. Publiek geld besteden we zorgvuldig en uitlegbaar. Inwoners moeten kunnen zien wat Breda met investeringen en inzet bereikt.

Daarnaast zijn de kosten voor het verwerken van ons afval de afgelopen jaren opgelopen. Onder andere door nieuwe wet- en regelgeving. We onderzoeken momenteel welke kosten voor Breda zijn en welke voor de regiogemeenten waar we ook diensten aan leveren. Voor 2027 gaat de afvalstoffenheffing indicatief met 12% omhoog, bij de belastingverordening 2027 stellen we het tarief bij op basis van het eerdergenoemde onderzoek naar de regiogemeenten. Hierna indexeren we dit tarief jaarlijks met het gemeentelijke indexeringstarief.

Breda Groeit
Breda groeit om ruimte te bieden aan woningzoekenden, talent, ondernemerschap en nieuwe ontwikkeling. Die groei krijgt kwaliteit door woningen, werk, bereikbaarheid, energie, groen en voorzieningen met elkaar te verbinden. In 2027 zetten we daarom zichtbare stappen in de gebiedsontwikkelingen én in de bestaande stad, wijken en dorpen.

De woningbouw komt in verschillende grootschalige gebiedsontwikkelingen verder in uitvoering. We zijn ambitieus en zetten in op 7.000 woningen. Binnen CrossMark bouwen we door aan 165 woningen op Klavers Jansen en minimaal 490 woningen op Backer & Rueb. Bij De Faam start de bouw van 625 woningen. Op ’t Zoet werken we aan het InnovatiePark Breda en aan een publiekstrekker die onze stad opnieuw op de kaart zet. Met placemaking ontstaat letterlijk ruimte voor innovatieve bedrijvigheid, creativiteit, klooiplekken, cultuur en ontmoeting. In de Gasthuisvelden ronden we de verkoopprocedure voor de voormalige rechtbank en de tender voor de Witte Huisjes af, waarna de plannen verder worden uitgewerkt. Voor de Nieuwe Mark actualiseren we samen met de omgeving het ontwerp en besteden we een deel van de voorbereidende werkzaamheden aan. Daarmee zetten we een volgende concrete stap naar het volledig doortrekken van de Nieuwe Mark en de aansluiting op de Singel. Ook creëren we steeds meer plekken die de sociale basis in Breda versterken. In Bavel starten we met het bouwen van de MFA en op de historische locatie van KlaversJansen maken we ruimte voor broedplaatsen voor Performing Arts en Creative Design.

Ook buiten de grote gebiedsontwikkelingen vergroten we de mogelijkheden om passend te wonen. Meer woningen komen in uitvoering en worden opgeleverd. Bestaande woningen gaan we beter benutten en met het nieuwe Volkshuisvestingsprogramma en de urgentieregeling versterken we de regie op de volkshuisvesting. Daarbij blijven leefbaarheid en betaalbaarheid, een evenwichtige woningmix en kansen voor verschillende inkomens en levensfasen leidend.

Met nieuw, modern en adaptief grondbeleid gaan we eerder inspelen op kansen en actiever sturen op publieke doelen. Strategische grondposities, gemeentelijke regie en samenwerking helpen om tempo, programmering, betaalbaarheid en voorzieningen in samenhang te bewaken. Zo ondersteunt het grondbeleid de schaalsprong en de ontwikkeling van aantrekkelijke woon-, werk- en innovatiemilieus.

Een groeiende stad moet bereikbaar en veilig blijven. In 2027 werken we aan de realisatie van een mobiliteitshub en aan de veilige fietsverbindingen Haagdijk-West en Tuinzigtlaan-Noord en verbeteren we de ontsluiting en uitbreiding van de parkeervoorziening van Sportpark de Roosberg. De fietsenstalling aan de Nieuwstraat wordt verbouwd en opgeleverd. Aan de Kraanstraat komt een multifunctionele ruimte: een openbare voorziening voor mensen met een lichamelijke of mobiliteitsbeperking en een gezamenlijke werkplek voor sfeerbeheer, politie, handhaving en stallingsbeheer. We maken de tweede parkeervergunning gratis en starten met onderhoud aan parkeergarage De Barones. Daarmee combineren we bereikbaarheid, verkeersveiligheid en een doelmatig gebruik van onze schaarse openbare ruimte.

Ook de energietransitie gaan we nog meer handen en voeten geven. Via het Energiehuis ondersteunen we inwoners en ondernemers bij energiebesparing, isolatie, ventilatie, duurzaam verwarmen en de opwek en opslag van elektriciteit. Daarnaast stellen we begin 2027 het warmteprogramma vast. Daarmee krijgen gebouweigenaren per buurt of werklocatie meer duidelijkheid over duurzame warmtealternatieven en het benodigde isolatieniveau. In de openbare ruimte werken we aan een Breda dat groener, gezonder, veiliger en toegankelijker is, onder meer met groene wijkdeals met bewoners en aandacht voor een vrouwvriendelijke inrichting.

Breda Bruist
Een stad die groeit, heeft ruimte nodig om te leven, te ontmoeten, te ondernemen en te vernieuwen. Breda kiest in 2027 voor het verbeteren van levendigheid en innovatie. We investeren in cultuur, erfgoed, sport en evenementen en in talent, ondernemerschap, technologie en toekomstbestendige werklocaties. In de binnenstad, op ’t Zoet en in onze dorpen en wijken creëren we plekken waar mensen en ideeën samenkomen, nieuwe initiatieven ontstaan en bedrijven en talent zich kunnen ontwikkelen. Zo versterken we het karakter, de economische kracht en de aantrekkelijkheid van Breda.

De economische ontwikkeling geven we een nog scherper innovatieprofiel. In 2027 groeit het Innovatiedistrict verder als plek waar onderwijs, bedrijven en overheid samenwerken en toegepaste technologie en creativiteit samenkomen. Met placemaking op ’t Zoet creëren we een bruisende omgeving voor wonen, werken, leren, ontmoeten en innoveren. Zo bouwen we aan een stad waar talent en bedrijven zich ontwikkelen, innovatie wordt toegepast als ook nieuwe bedrijvigheid ontstaat. Daarnaast benutten we technologie, data en AI voor maatschappelijke meerwaarde, met aandacht voor digitale ethiek, inclusie en publieke waarden. Als het gaat om het toepassen van AI in de stad behoren we tot de landelijke kopgroep. Ook investeren we in nieuwe ruimte voor bedrijven en in toekomstbestendige bestaande werklocaties. Op De Krogten en De Mark werken ondernemers, overheid en partners binnen Grote Oogst samen aan groenere, klimaatbestendige en innovatieve bedrijventerreinen.

In 2027 voeren we de Uitvoeringsagenda Cultuur 2025-2028 verder uit, als uitwerking van het Cultuurbeleid Breda 2025-2040. We versterken de culturele basis, netwerken en het aanbod, met een vernieuwde subsidiestructuur die ruimte biedt aan nieuwe initiatieven en makers. We investeren in cultuureducatie, participatie, wijkgericht werken, talentontwikkeling en amateurkunst, met bijzondere aandacht voor jeugd en jongeren. Creatieve broedplaatsen en samenwerking tussen cultuur, onderwijs en bedrijfsleven zijn de aanjagers voor de creatieve industrie. Zo groeit Breda verder als stad van creatief talent, met voldoende ruimte voor cultuur die in onze stad, dorpen en wijken zichtbaar en bereikbaar is.

Daarnaast krijgt erfgoed een actievere rol in de ontwikkeling van Breda. In 2027 werken we aan de nieuwe erfgoednota 2027-2040 met het eerdere ambitiedocument als basis. Naast bescherming zetten we erfgoed in om de identiteit, leefbaarheid en kwaliteit van Breda te benadrukken. Samen met inwoners, erfgoedorganisaties en partners verbinden we erfgoed met cultuur, participatie, duurzaamheid en gebiedsontwikkeling. Zo blijft het Verhaal van Breda herkenbaar, terwijl onze stad, dorpen en wijken zich verder ontwikkelen.

We stellen in 2027 een strategische toekomstvisie voor evenementen op die inhoudelijk en ruimtelijk richting geeft. Zo ontstaat meer duidelijkheid over locaties, ontwikkeling en praktische randvoorwaarden en blijft er ruimte voor grote evenementen én voor initiatieven uit dorpen, wijken, verenigingen en vrijwilligers. Ook starten we met de voorbereidingen voor het EK wielrennen in 2028.

Met Team Breda willen we Breda als sportstad nog beter op de kaart zetten en zorgen we dat sporttalent en topsporters ambassadeurs worden voor sport en Breda. Naast de aandacht voor de sporters gaan we vanaf 2027 fors investeren in toekomstbestendige sportvoorzieningen waaronder een nieuwe blaashal voor de hockey. Daarmee zetten we concrete stappen naar veilige, toegankelijke en kwalitatief goede voorzieningen die meegroeien met Breda en het hele jaar ruimte bieden om te sporten.

Breda Verbindt
Breda is sterk wanneer inwoners zich veilig voelen, mee kunnen doen en dichtbij ondersteuning vinden. In 2027 verbinden we onderwijs, gezondheid, bestaanszekerheid, zorg, veiligheid en leefbaarheid. We investeren gericht waar de opgaven het grootst zijn en organiseren ondersteuning eerder, eenvoudiger en dichter bij het dagelijks leven van inwoners.

Veiligheid krijgt zichtbaar prioriteit in 2027. We nemen extra boa's aan en richten toezicht en handhaving op het VAST-gebied en andere plekken waar overlast en veiligheidsproblemen het grootst zijn. We hebben de afgelopen jaren lef getoond door onze handhavers uit te rusten met een wapenstok en durven dit uit te breiden met pepperspray. Hierdoor kunnen zij hun werk veilig en professioneel uitvoeren. We versterken de aanpak van jeugdcriminaliteit, straatintimidatie en ondermijning. Daarbij hebben we met onze ondermijningsaanpak ook aandacht voor kwetsbare functies, zorgfraude en zorgcriminaliteit. Preventie, jongerenwerk, sociale inzet, toezicht en handhaving vormen één aanpak, samen met politie, ondernemers, scholen, maatschappelijke organisaties, zorgpartners en inwoners. Rond voetbalwedstrijden zetten we de normalisering van het bezoek van uitsupporters verder door.

We versterken de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties tegen crises, verstoringen, digitale dreigingen en andere veiligheidsrisico's. In 2027 stellen we onder meer een actieplan 'Koelte' op, waarmee we in beeld brengen welke maatregelen nodig zijn om gezondheidsrisico's bij extreme warmte te beperken en de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten.

Voor kinderen, jongeren en gezinnen breiden we het aantal familiescholen uit en zetten we de schooltandarts in, zodat onderwijs, ondersteuning en gezondheid beter samenkomen. In 2027 start het nieuw ingerichte jeugdhulplandschap. Ouders en jeugdigen kunnen met vragen laagdrempelig terecht in hun eigen wijk of buurt. Samen wordt vroeg bekeken wat binnen het eigen netwerk kan worden opgelost en wanneer aanvullende ondersteuning van een Stevig Lokaal Team nodig is. We zijn hiermee echt voorloper binnen de landelijke transitie van jeugdhulp. Met het project 'Sterk in je hoofd' werken we preventief aan de mentale gezondheid van jongeren en aan mentale veerkracht in wijken en dorpen.

Ook voor volwassenen en ouderen brengen we ondersteuning dichterbij. De eerste Stevige Lokale Teams voor inwoners van 0 tot 100+ bieden laagdrempelige, integrale en nabije ondersteuning. We werken aan een nieuw beleidskader voor waardenetwerken en voeren het regionale actieplan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties uit, verbonden met de lokale opgaven rond vrouwen en veiligheid. Daarnaast werken we toe naar duidelijkheid over de mogelijke ontwikkeling en positionering van één plek in Breda, vergelijkbaar met de functionaliteiten van Filomena, waar mensen die te maken hebben met ernstig partnergeweld, huiselijk geweld en kindermishandeling terecht kunnen, als onderdeel van de bredere inzet op veiligheid, bescherming en ondersteuning van kwetsbare inwoners. We verkennen met de regio hoe we kunnen komen tot een passende spreiding van voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, in lijn met de gezamenlijke regionale opgaven en verantwoordelijkheden.

Met Verbeter Breda investeren we gebiedsgericht in gelijke kansen. Samen met bewoners en alliantiepartners leveren we in 2027 een gebiedsperspectief voor de Hoge Vucht op. Ook ontwikkelen we een strategisch handelingskader voor gebiedsgericht werken. Dit geeft richting aan een integrale, samenhangende en toekomstbestendige aanpak van vraagstukken in dorpen en wijken. We stellen het kader op met maatschappelijke partners, bewonersorganisaties en andere betrokkenen en benutten daarbij de kennis en ervaring van sleutelfiguren uit de wijken.

Vrijwilligers leveren een onmisbare bijdrage aan de leefbaarheid, sociale samenhang en maatschappelijke veerkracht van Breda. Hun inzet vormt de ruggengraat van veel activiteiten en initiatieven binnen de stad. Om deze belangrijke rol ook in de toekomst te blijven ondersteunen en versterken, ontwikkelen we in 2027 een toekomstgericht en breed vrijwilligersbeleid.

De ambities voor Breda vragen om een organisatie die keuzes kan omzetten in uitvoering. Daarom brengen we meer focus aan, stellen we scherper prioriteiten en investeren we gericht in de ontwikkeling en ondersteuning van onze medewerkers. Zo bouwen we aan een wendbare en slagvaardige organisatie die zichtbaar resultaat levert voor inwoners en ondernemers. Daarnaast moet ook in onze gemeentelijke dienstverlening de verandering merkbaar zijn. We realiseren een moderne en overzichtelijke publiekshal waar bezoekers gemakkelijk hun weg vinden en hun zaken gastvrij, veilig en met voldoende privacy kunnen regelen. Zo investeren we niet alleen in een gebouw, maar in een bereikbare en betrouwbare gemeente.

Veel opgaven stoppen niet bij de gemeentegrens. Daarom neemt Breda als centrumgemeente een actieve rol in de regio. Zo stellen we een kernagenda voor de regionale samenwerking in De Baronie op en versterken we onder meer de samenwerking met Tilburg binnen de Stedelijke Regio Breda-Tilburg.

Tot slot
Met deze begroting kiezen we in 2027 voor uitvoering. We zetten als college een eerste stevige stap om de koers uit ‘Breda Durft, Breda Doet’ in 2027 in praktijk te brengen. We hebben er vertrouwen in dat we samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners het verschil kunnen maken voor Breda. Daarbij zijn we ambitieus én realistisch: we durven te kiezen, nemen verantwoordelijkheid en zijn duidelijk over wat wel en niet kan. Met energie en overtuiging gaan we aan de slag om in 2027 zichtbare resultaten te boeken in onze stad, dorpen en wijken. Niet in een stapeling van voornemens, maar in resultaten die het dagelijks leven verbeteren en Breda sterker maken.

Breda durft. Breda doet.

HOE ZIEN ONZE INKOMSTEN EN UITGAVEN ERUIT?

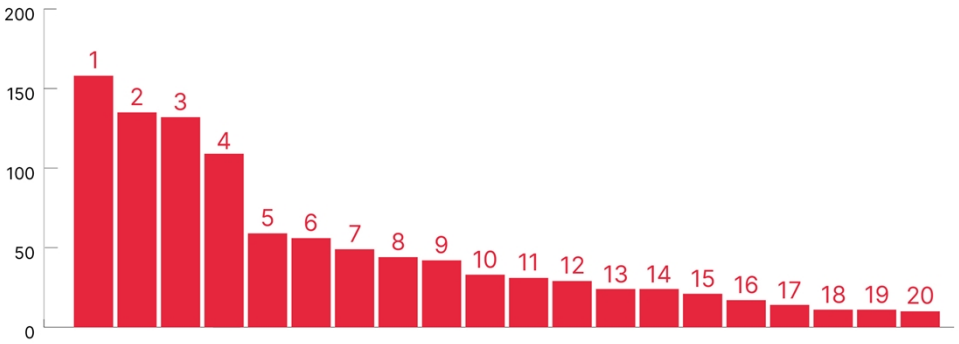

Inkomsten exclusief Gemeentefonds

Inkomsten (bedragen in mln) **€ 1.011** miljoen

0	Gemeentefonds	€	539
1	Inkomensvoorziening	€	105
2	Woonlastenheffing	€	101
3	Bijdrage regio (zorg)	€	60
4	Subsidies	€	46
5	Overige opbrengsten derden	€	29
6	Grondexploitatie	€	27
7	Parkeren/Mobiliteit	€	23
8	Afvalverwerking	€	21
9	Mutaties reserves	€	18
10	Leges & heffingen	€	18
11	Verhuur vastgoed	€	13
12	Bedrijfsvoering	€	10

De totale inkomsten bedragen € 1,01 miljard. Deze zijn ingedeeld in 2 categorieën: inkomsten van het Rijk en de overige inkomsten. De inkomsten van het Rijk zijn de belangrijkste categorie en bestaan met name uit de algemene uitkering (gemeentefonds) en de specifieke rijksbijdragen (bijvoorbeeld voor bijstandsuitkeringen). De overige inkomsten omvatten met name de woonlastenheffingen (ozb, rioolheffing, afvalstoffenheffing), parkeerinkomsten, huuropbrengsten en overige opbrengsten. Een nadere toelichting op de inkomsten is per programma opgenomen.

Uitgaven (bedragen in mln) **€ 1.011** miljoen

1	Participatie/ Armoede	€	158
2	WMO	€	135
3	Jeugd	€	132
4	Bedrijfsvoering	€	109
5	Overig	€	58
6	Beheer openbare ruimte	€	56
7	Afvalservice	€	49
8	Veiligheid	€	44
9	Onderwijs (incl. huisvesting)	€	42
10	Cultuur	€	33
11	Vastgoedbeheer	€	31
12	Grondexploitatie	€	29
13	Dienstverlening	€	24
14	Mutaties reserves	€	24
15	Parkeren/Mobiliteit	€	21
16	Riolering	€	17
17	Statushouders	€	14
18	Economische zaken en evenementen	€	11
19	Grote projecten	€	11
20	Sportbevordering/ Volksgezondheid	€	10

De totale uitgaven bedragen € 1,01 miljard. In bovenstaand overzicht is uitgesplitst waaraan we het geld uitgeven. De uitgaven zijn gebaseerd op de geraamde lasten voor de verschillende programma's. De uitgaven betreffen salariskosten, uitkeringen, subsidies, uitgaven voor de programma's, renten en afschrijvingen en stortingen in reserves en voorzieningen. Een nadere toelichting op de uitgaven is per programma opgenomen.

Naast uitgaven in de exploitatie zijn er investeringsuitgaven. Een uitgebreide toelichting van de investeringsuitgaven is opgenomen bij het strategisch investeringsplan in de financiële begroting en bij de betreffende programma's.

HOE ZIET ONZE ACTUELE FINANCIËLE POSITIE ERUIT?

Deze begroting bouwt verder op de koers uit het bestuursakkoord 2026-2030 en slecht een financiële barrière. Voor het eerst in de geschiedenis van Breda gaat de begroting door de grens van 1 miljard euro. Dit toont de stevige groei die Breda doormaakt en de grote verantwoordelijkheid die de gemeente draagt.

Ambities realiseren vraagt om financiële degelijkheid. We investeren in de groei, bereikbaarheid, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid van Breda binnen een solide financieel kader. Het bestuursakkoord gaat uit van een sluitend meerjarenperspectief, voldoende ruimte in de algemene reserve en een weerstandsratio van ten minste 1,4.

Met de keuzes die we maken, komen we tot een structureel sluitende begroting voor 2027 tot en met 2030.

De keuzes leiden tot het volgende financiële beeld:

Bedragen x € 1 miljoen

Actualisaties en keuzes	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo meerjarenperspectief na bestuursakkoord 2026-2030	*2,03*	*2,80*	*0,99*	*9,52*

Bedragen x € 1 miljoen				
Amendement dierenwelzijn	-0,05	-0,05		
Meerjarenbegroting gemeenteraad, rekenkamer en griffie 2027-2030	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03
Voortgang informatielandschap	-0,02	-0,02		
Mutatie meicirculaire beschermd wonen	0,57	0,57	0,57	0,57
Reëel begroten				
Afbouw stelpost areaal	0,05	0,15	0,32	0,57
Vrijval verkiezingsbudget	0,08	0,56		
Actualisatie treasury	-0,61	0,39	-0,72	-0,52
Vrijval bijdrage doorstroomlocatie	0,30	0,30	0,30	0,30
Cao ontwikkelingen	-0,49	-0,63	-0,40	-0,43
Keuzes				
Vitaal en Sociaal Breda - Thema Thuis	-0,60			
Administratieve splitsing in Vrije ruimte Werkkostenregeling	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08
Saldo meerjarenperspectief begroting 2027	**1,15**	**3,96**	**0,95**	**9,90**

TOELICHTING

Hieronder lichten we de actualisaties en keuzes toe:

Amendement dierenwelzijn
Voor de uitvoering op het dierenwelzijnsbeleid is incidenteel voor 2027 en 2028 € 0,05 miljoen per jaar beschikbaar gesteld.

Meerjarenbegroting gemeenteraad, rekenkamer en griffie/voortgang informatielandschap
Het budget voor werkzaamheden van de Ombudscommissie is structureel verhoogd met € 0,025 miljoen. Voor verbetering van de informatievoorziening aan raad en stad is incidenteel voor 2027 en 2028 € 0,015 miljoen per jaar beschikbaar gesteld.

Beschermd wonen
De omvang van de integratie-uitkering Beschermd Wonen wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2026. Het aandeel voor Breda is € 0,57 miljoen structureel. Omdat er voldoende budget is bij het product beschermd wonen is, zoals opgenomen in het collegebesluit en raadsvoorstel meicirculaire 2026, dit bedrag toegevoegd aan het meerjarenperspectief.

Afbouw stelpost areaal
De stelpost areaal wordt jaarlijks met € 0,05 miljoen afgebouwd tot een structureel bedrag van € 0,1 miljoen per jaar, waarna de beheerkosten worden berekend op basis van de methodiek voor areaaluitbreiding en -verandering.

Vrijval verkiezingsbudget 2028
In 2028 zijn er geen verkiezingen waardoor het opgenomen budget hiervoor, ad € 0,56 miljoen, vrijvalt ten gunste van het meerjarenperspectief.

Actualisatie treasury
Door de hogere financieringsrente is het treasuryresultaat bijgesteld.

Vrijval gemeentelijke bijdrage doorstroomlocatie
De jaarlijkse exploitatiekosten van ’t Koetshuis worden vanaf 2027 volledig gefinancierd uit de rijksbijdrage ‘Doelgroep Flexibele Regeling’. Hierdoor kan de gemeentelijke bijdrage ad. € 0,3 miljoen vrijvallen ten gunste van het meerjarenperspectief.

Cao ontwikkelingen
De financiële effecten van de cao wijzigingen voor de percentages ‘Toelage Onregelmatige Dienst’ (ook wel ORT genoemd) en de aangepaste RVU-regeling voor zware beroepen zijn structureel verwerkt in de begroting.

Vitaal en Sociaal Breda - Thema Thuis
Binnen het programma Vitaal en Sociaal Breda, binnen het thema Thuis, doen zich ontwikkelingen en risico’s voor waarvan de financiële consequenties op dit moment nog niet volledig kunnen worden ingeschat. Om voldoende handelingsruimte te behouden en indien nodig passende maatregelen te kunnen treffen, wordt in 2027 € 0,6 miljoen uit het meerjarenperspectief beschikbaar gesteld.

Administratieve splitsing in Vrije ruimte Werkkostenregeling
De VNG heeft aan gemeenten geadviseerd om een administratieve splitsing in de vrije ruimte WKR aan te brengen tussen een ambtelijk deel en een bestuurlijk deel om zo te voorkomen dat het bestuurlijke deel een groter deel in de uitnutting van de vrije ruimte inneemt dan op basis van de loonsom logisch zou zijn. Het financiële effect hiervan is structureel verwerkt in de begroting.

WAARIN GAAN WE INVESTEREN EN HOEVEEL?

Onze ambities om de stad te laten groeien, vragen een hoger investeringsvolume voor 2027. We durven deze te verhogen tot € 107 miljoen om noodzakelijke investeringen in de stad, dorpen en wijken mogelijk te maken.

Het strategisch investeringsplan voor de periode 2027-2030 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Strategische investeringsplanning	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vitaal en Sociaal Breda	642	620	620	750
Ondernemend Breda	20.298	43.115	69.042	73.317
Duurzaam wonen in Breda	24.519	28.922	23.287	24.137
Basis op Orde	68.674	50.248	68.257	60.834
Organisatie en financiën van Breda	16.305	7.451	12.062	7.485
Totaal gemeentelijke investeringen	**130.438**	**130.356**	**173.268**	**166.523**
Beschikbare dekkingsmiddelen	**106.604**	**104.649**	**133.773**	**119.044**
Overprogrammering	**22%**	**25%**	**30%**	**40%**

Het SIP is geactualiseerd op basis van de keuzes uit het bestuursakkoord 2026-2030 Breda Durft, Breda Doet. Om de ambities uit het bestuursakkoord te realiseren, is het investeringsvolume over de jaren 2027 tot en met 2030 verhoogd met € 75 miljoen. Daarnaast is scherper geprogrammeerd op basis van voortgang, capaciteit en uitvoerbaarheid van projecten. Daarbij krijgt de gebiedsontwikkeling van ’t Zoet prioriteit en is nadrukkelijk aandacht besteed aan het versterken van de realisatiekracht van de organisatie, zodat investeringen daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. De investeringsplanning blijft binnen de vastgestelde normen voor overprogrammering van 25% in 2027, 25% in 2028, 30% in 2029 en 40% in 2030.

Een uitgebreide toelichting is opgenomen bij het strategisch investeringsplan in de financiële begroting en bij de betreffende programma's.

HOE ZIET ONS WEERSTANDSVERMOGEN EN ONS RISICOPROFIEL ERUIT?

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn om de risico's op te kunnen vangen. Dit wordt bepaald door de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het risicoprofiel. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de algemene reserve en de post onvoorzien.

Bedragen x € 1 miljoen

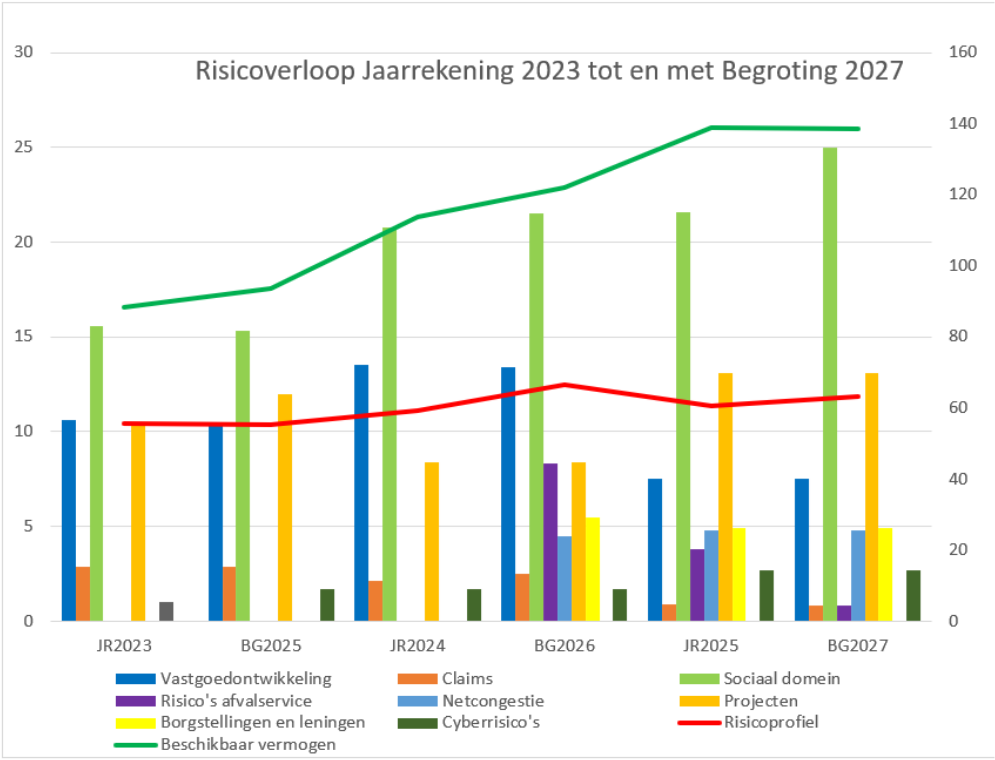
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	135,4	137,8	146,4	139,4
Risicoprofiel				63,3
Totaal vrij beschikbaar weerstandsvermogen				**76,1**

Risico’s belemmeren ons in het bereiken van onze doelen. Daarom willen we de risico’s in beeld hebben en zo goed mogelijk inschatten. Voor een stabiel financieel beleid reserveren we een deel van ons eigen vermogen (de reserves) om financiële risico’s op te vangen.

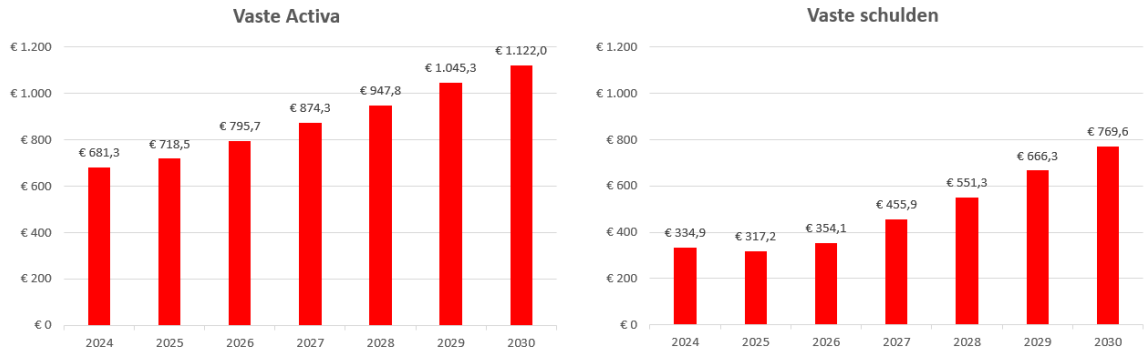
Het risicoprofiel in de jaarrekening 2025 (laatste risico-actualisatie) was € 60,7 miljoen. In deze begroting is het risicoprofiel op basis van de meest actuele cijfers gestegen met € 2,6 miljoen. Het risicoprofiel is op hoofdlijnen stabiel. Voor een overzicht van de toprisico's verwijzen we u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het geactualiseerde risicoprofiel komt uit op € 63,3 miljoen.

Om de risico's van € 63,3 miljoen op te kunnen vangen, heeft de gemeente in 2030 € 139,4 miljoen beschikbaar. Het totaal vrij beschikbaar weerstandsvermogen is dan € 76,1 miljoen (€ 139,4 miljoen min € 63,3 miljoen). De ratio weerstandsvermogen (totaal beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door het risicoprofiel) komt uit op 2,2. Dit betekent dat als de risico's zich voordoen, we de beleidsuitvoering kunnen voortzetten. Bij de jaarrekening 2025 bedroeg het totaal vrij beschikbaar weerstandsvermogen € 78,3 miljoen en de ratio weerstandsvermogen 2,3.

De risico’s die bekend zijn, zijn opgenomen in het risicoprofiel. Het zijn echter de grote gebiedsontwikkelingen die naar verwachting zorgen voor een stijgend risicoprofiel als gevolg van de investeringen en onzekerheden die hiermee gepaard gaan. In het bestuursakkoord gaven we aan dat de financiële grens voor ons ligt op een aanvaardbaar weerstandsratio van 1,4. Het verschil tussen de huidige weerstandscapaciteit en de ondergrens biedt ruimte om tot maximaal € 35 miljoen aan extra risico’s voor de grote gebiedsontwikkelingen toe te voegen. Met het ‘’aanzetten’’ van de nieuwe grote gebiedsontwikkelingen is de veronderstelling dat het weerstandsratio de komende jaren gaat zakken richting het afgesproken aanvaardbare weerstandsratio.

WAT IS DE ONTWIKKELING VAN DE BALANSPOSITIES?

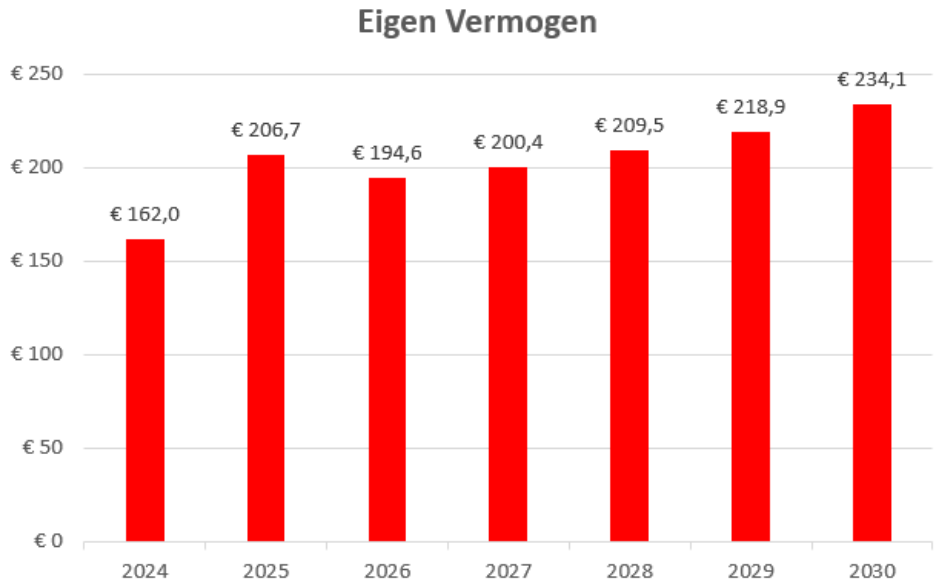

De balans geeft inzicht in de omvang van bezittingen van de gemeente Breda en hoe die bezittingen worden gefinancierd. De ontwikkeling van de reserves en de schuldpositie heeft invloed op de financiële positie van de gemeente. We zetten in op investeringen in de stad. Door deze investeringen nemen onze bezittingen toe. In onze financiële positie zien we dat terug in de stijging van de vaste activa.

Met de toename van de investeringen zien we ook een toename van de vaste schulden. Wat voor deze ontwikkeling van belang is, is de beoordeling in hoeverre we in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt in het kengetal de netto schuldquote. Deze ontwikkelt zich vanaf 2024 als volgt:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	49,81%	45,32%	55,91%	62,71%	72,25%	81,47%	88,02%
Gecorrigeerde netto schuldquote	36,07%	32,90%	43,38%	50,59%	59,86%	69,34%	76,41%

De bandbreedte voor de netto schuldquote ligt tussen de 0% en 100%. Het laat zien dat we, ook bij de stijging van de schuldpositie in staat zijn om aan onze verplichtingen te voldoen.

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het nog te bestemmen resultaat. Vanaf 2027 neemt het eigen vermogen toe. De verhouding tussen het eigen vermogen en de totale balansomvang wordt uitgedrukt in de solvabiliteitsratio. Deze ontwikkelt zich vanaf 2024 als volgt:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Solvabiliteitsratio	19,67%	23,56%	21,53%	20,40%	19,83%	18,98%	19,03%
Solvabiliteitsratio exclusief doorleningen	23,69%	27,86%	25,34%	23,59%	22,64%	21,35%	21,13%

Het kengetal solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (het totaal van algemene reserves en de bestemmingsreserves) en de totale balansomvang weer. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. De signaleringswaarde ligt op 20%. De solvabiliteitratio daalt in de begrotingsjaren 2027-2029 doordat we investeren in onze stad en daardoor het balanstotaal toeneemt. In 2030 neemt de solvabiliteitsratio weer toe.

Omdat Breda in verhouding tot andere gemeenten grote leningen heeft verstrekt aan woningcorporaties en voor onderwijshuisvesting, heeft dit een dempend effect op de solvabiliteitsratio. Daarom wordt hier ook de solvabiliteitsratio weergegeven zonder deze leningen. Dit kengetal geeft een realistischer beeld van onze financiële positie.

TOTAALOVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029		Begroting 2030	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Vitaal en Sociaal Breda	473.727	211.806	488.852	205.103	472.182	193.211	444.740	180.426	429.716	179.340	426.812	176.707
Ondernemend Breda	84.521	15.547	91.708	16.069	90.456	15.031	87.605	12.569	80.155	4.806	80.969	4.711
Duurzaam wonen in Breda	59.384	49.517	75.292	54.490	81.799	61.795	62.413	47.457	68.646	56.600	53.074	40.007
Basis op orde in Breda	206.507	113.684	216.904	115.540	224.953	122.110	227.987	124.446	229.497	123.058	230.195	123.395
Totaal programma's	**824.140**	**390.555**	**872.756**	**391.202**	**869.391**	**392.146**	**822.746**	**364.898**	**808.014**	**363.805**	**791.050**	**344.819**
Overhead	110.638	15.552	108.692	8.955	109.159	9.794	105.141	9.794	104.021	9.794	104.252	9.794
Algemene uitkeringen		525.270		524.102		539.437		532.086		533.668		553.528
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	2.994	45.908	3.367	45.160	3.400	47.674	3.438	49.941	3.497	52.400	3.546	54.873
Onvoorzien			265		700		700		700		700	
Overige algemene dekkingsmiddelen	19	514	1.945		35		18.701		36.201		52.335	
Saldo van de financieringsfunctie	-2.067	4.076	-3.011	4.039	1.480	2.705	-2.988	2.585	-5.005	2.471	-3.718	2.359
Dividend		666		363		513		513		513		513
Vennootschapsbelasting	2.195		1.222	37	1.160	37	1.607	37	1.640	37	1.640	37
Subtotaal programma's (incl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien)	**113.779**	**591.986**	**112.480**	**582.656**	**115.934**	**600.159**	**126.600**	**594.955**	**141.055**	**598.882**	**158.756**	**621.103**
Mutaties reserves	**30.412**	**15.237**	**27.547**	**40.167**	**24.124**	**18.294**	**15.986**	**9.438**	**37.406**	**24.738**	**25.809**	**19.593**
Begrotingssaldo	**968.331**	**997.778**	**1.012.784**	**1.014.025**	**1.009.449**	**1.010.599**	**965.332**	**969.292**	**986.475**	**987.425**	**975.615**	**985.515**
Resultaat Jaarrekening	**29.447**											
Resultaat Begroting			**1.242**		**1.150**		**3.960**		**950**		**9.900**	

In bovenstaand overzicht is programma 5 op grond van artikel 8 van het BBV nader uitgesplitst naar algemene dekkingsmiddelen (bestaande uit lokale heffingen, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen) en ook de kosten van overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien. De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. De belangrijkste daarvan zijn de uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengst onroerendezaakbelastingen (ozb). Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedingsdoel.

Inleiding.....1

GEMEENTE BREDA